

Dr. Tóth Lajos*

Barátaimra emlékezem

Ribár Bélával 1971-ben, az Újvidéki Egyetem Természettudományi Karán kerültem szorosabb kapcsolatba, bár már előbb is eljutottak hozzám a vajdasági magyarság érdekében és védelmében kifejtett törekvéseiről szóló hírek. Szoros baráti kapcsolat alakult ki közöttünk.

Béla barátom példamutató határozottsággal és következetességgel vállalta az anyanyelvű oktatásunkért és a magyar tudományosság fejlesztéséért vívott harcot, amelyet hazai és nemzetközi tekintélye (három tudományos akadémiabeli tagsága) még nyomatékossabbá tett.

Rendkívül fontos szerepet vállalt Vajdaság közéletében. A Vajdasági Magyar Tudományos Társaság alapító tagja, első és újraválasztott elnöke. Tevékenyen vett részt az Újvidéki Diáksegélyező Egyesület munkájában is. Több, sorskérdéseinket taglaló tanácskozás szervezője (pl. a történelem tanításáról).

Irányításával és aktív részvételével Társaságunk igen értékes kiadói tevékenységet valósított meg.

Anyanyelvű oktatásunkat szívügyének tekintette - fennmaradásunk zálogának minősítette. Rendkívül fontosnak tartotta egy vajdasági magyar tannyelvű egyetem létrehozását. Következetes harcot folytatott a kisebbségi jogok csorbítása és a magyar nyelvű oktatás beszűkítése ellen az 1900-as években. A Vajdasági útkereső 1998-ban megjelenő számában megállapította, hogy az újvidéki Jogtudományi Karon tíz magyar docenst és tanárt bocsájtottak el állásukból és akadályozták a magyar ajkú tanársegédek felvételét, és ezzel elzárták az utánpótlás lehetőségét. Ebből a szempontból pozitív példaként emeli ki a szabadkai Műszaki Főiskolát és újvidéki Orvostudományi Kart. Bátran vállalta a harcot ezen a téren is a vele járó kockázattal.

Számomra igen megtisztelő volt, hogy a Megmaradásunk záloga című kiadványában két könyvem méltatására vállalkozott. Szóban többször is említette milyen mély érzelmi hatást váltott ki benne a Letűnt világok tanúja című, a Püski Kiadónál megjelent önéletrajzom. Ez is

* *Dr. Tóth Lajos, nyugalmazott egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Újvidék*

alátámasztja milyen közel álltunk egymáshoz szellemi és lelki világunkban egyaránt.

Tragikus halálának hírére érzett megdöbbenésem és mély részvétem nyomait máig magamban hordozom.

Hegedűs Antallal szintén 1971 őszén hozott össze a sors. Akkor kezdtem el az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán a pedagógiát magyar nyelven tanítani. Antal, a pedagógiai vizsgára készülve hozám fordult tájékozódás céljából. Tankönyvet és más forrásmunkákat kapott tőlem, amiért nagyon hálás volt. A vizsgára alaposan felkészült, és miután a történelem szakon diplomázott, kollegákká váltunk.

Későbbi találkozásainkkor (a Vajdasági Magyarországtudató Társaság előadásain a Városi Könyvtárban) meggyőződhettem, hogy a magyarság és külön a vajdasági magyarság sorskérdéseinek átélésében és megítélésében igen közel állunk egymáshoz. Mint az Észak-bácskai Magyar Cserkészegyesület vezetője és lelkes szervezője többször is meghívott a különböző szintű és jellegű cserkésztalálkozókra, táborozásokra. Bámulatos volt elhivatottsága és kötődése ehhez a mozgalomhoz. Bizonyosan már gyermek- és ifjúkorában tapasztalta és átélte ennek a mozgalomnak a nevelő hatását, ami később pedagógusként, történelemtanárként tudatosodott benne.

Az a kellemes, meghitt, vidám légkör, öntudatos fegyelem, egymás iránti megbecsülés, testvériség, segítőkészség, amely a cserkészlet egész létezését, sokrétű tevékenységét áthatja, pozitív személyiségformáló erővé válik. Magában hordozza nemzeti értékeink megbecsülését, a nemzettudat kialakítását és fejlesztését is, amit Antal barátom szívügyének tekintett.

Hegedűs Antal nemes célok megvalósításának szentelte életét, tudatosan és önzetlenül vállalva az ezzel járó áldozatokat. Így a felnövekvő nemzedékek példaképévé válhat.